

D ÜNYA PİYASALARINDAN HABERLER

90'h YILLARDA TUZUN BEREKETİ KARIŞTI ^(D)

1988-92 dönemindeki tuz üretimi, B. Avrupa'da % 13 ve D. Avrupa'da da % 21 oranında düştü; ama, aynı dönemde Asya ve O. Doğu'da % 13, G. Amerika'da da % 50 oranlarında artış kaydettiği için, bu bölgelerdeki büyüme Avrupa'daki talep düşüklüğünü dengeledi.

Klor ve Cl türevlerinin kullanıldığı tesislerin sıvı atıklarında bulunan klorürleşmiş dioksinlerin zararlı etkilerinin giderek daha çok hissedilmesi, Cl kullanımında hem gönüllü, hem de mandater kesintilere yol açtı. Dünya kâğıt ve selüloz üretiminde önemli bir yeri olan İskandinav'ya da, kirletici sıvı atıklar hasıl etmesi nedeniyle, Cl bazlı ağartma prosesleri devre dışı bırakıldı. B. Avrupa'nın diğer ülkelerinin de İskandinav'ya'nın açtığı yolu izleyecekleri ve 2002'de bu bölgenin kâğıt üretimindeki Cl kullanımının 4 kt'a kadar düşeceği açıklanıyor. Çevreci baskılar sonucunda, Cl emisyonlarının kısıtlanabilmesi doğrultusunda, CFC üretimi ve dolayısıyla Cl kullanımı zaten hepten kesilmişti; daha sonra da, baskılar, Cl'un en büyük tüketim alanı olan PVC imalâtında kullanılan etilen diklorür üreticileri üzerine yüklenmeye başladı. D. Avrupa'daki ekonomik çöküntü de Avrupa'daki tuz talebini etkiledi. Dünyanın en büyük kloralkali pazarı olan ABD'de ise, EPA (Çevre Koruma Ajansı), bütün tüketim alanlarındaki Cl kullanımı ile mümkün ikamelerin değerlendirilmesini hedefleyen planlarını ilan etti. ABD'nin Cl üreticilerini öfkelen diren bu hamleyi, Göller Bölgesi'ndeki kirlenmeyi engellemeye uğraşan Kanada ile ABD'nin ortaklaşa kabullendikleri çözüm önerilerinin 1993 Kasımında ilan edilmesi izledi. EPA'nın, ABD'deki Cl kullanımını kontrol için, resmî mevzuat ihdasını göz önüne alabileceği bildiriliyor.

Sanayileşmiş ülkelerdeki tuz talebi düşerken, Asya, O. Doğu ve G. Amerika ülkelerinin nüfusları ile birlikte kimya sanayileri de genişliyor. Asya'daki büyümenin lokomotifleri olan Çin HC ile Hindistan'da, talep büyüyor; kloralkali sanayisi ile sentetik soda ve diğer Na kimyasallarının üretim kapasitelerinde tevsiatlara gidiliyor. Bu bölgelerdeki talebin büyümesinde önemli bir rol oynayan bir diğer önemli faktörün de, hem beslenmedeki, hem de gıda sanayisindeki talebi dürten nüfus artışı olduğu açıklanıyor. Sadece Asya ve O. Doğu'daki sofrata tuzu tüketiminin, dünya tuz talebinin %12,5'ini oluşturduğu ve bu ağırlığın giderek artacağı tahmin ediliyor.

GRAFİT TALEBİNİ SENTETİK KARBON SÜRÜKLÜYOR ^m

Dünya grafit madenciliği hatırı sayılır bir canlanmaya sahne oldu; pul grafit üretim kapasitesinde 0,18 Mt/yıllık bir potansiyel artış kaydedildi ve bu da mevcut arz fazlasını ikiye katladı. Toplam 40 kt'un üzerinde bir kapasitenin, 1994'te devreye girecek şekilde programlandığı; ancak, piyasa koşullarının olgunlaşmasını bekleyen üreticilerin, madenlerdeki hazırlık yatırımlarını askıya aldıkları bildiriliyor. Tanzanya'daki Merelani (15 kt/yıl pul grafit kapasiteli), İsveç'teki Kringelgruyan (10 kt/yıl) ve Hindistan'daki Sivanganga (10 kt/yıl) madenleri ve zenginleştirme tesisleri de dahil olmak üzere, bu yıl yeni yatırım projelerinin gerçekleşmesi bekleniyor.

Talep ağırlığının az gelişmiş ülkelere doğru kaydığı; ancak, refrakter sanayisinin hakim grafit tüketicisi olma konumunu koruyacağı açıklandı. Çin HC ve Kore C, kendi refrakter ihtiyaçları doğrultusunda, yerli grafit üretimlerini arttırdılar. Otomotif işkolunda iren ve debriyaj balatalarının imali için kullanılan asbestin karbonik malzemelerle ikame edilmesiyle birlikte, sentetik karbon imalinde kullanılan grafit talebi de büyüdü. Bu pazarın 90'ların ortasında doygunluğa ulaşması bekleniyor. Genleştirilmiş